

Toimintaterapeuttien täydennyskoulutusmalli

Toimintaterapeuteille suunnatun täydennyskoulutuksen hyvät käytännöt

Johdanto.....	1
Näyttöön perustuva lähestymistapa	2
Opetusmenetelmät ja vuorovaikutteisuus.....	3
Osaamisperusteisuus	4
Läpinäkyvyys ja vertailtavuus.....	4
Toimintaterapeuttien ammatti-identiteettiä ja alan kehittymistä vahvistavat käytännöt.....	5
Osaavat kouluttajat	6
Aiheen ajankohtaisuus.....	6
Selkeä markkinointi.....	7
Koulutustoiminnan seuranta ja kehittäminen	8
Apukysymyksiä täydennyskoulutuksen arviointiin	9
Lähteet ja lisätiedot.....	10

Johdanto

Terveydenhuollon ammattihenkilöinä toimintaterapeuteilla on sekä lakisääteinen että eettinen velvollisuus ylläpitää ja kehittää omaa osaamistaan, ja toimintaterapeutit ovatkin aktiivisia hankkimaan täydennyskoulutusta. Lainsäädäntö velvoittaa myös esimerkiksi hyvinvointialueita huolehtimaan, että niiden henkilöstä osallistuu oman alansa täydennyskoulutukseen.

Toimintaterapeuttiliiton (TOIn) täydennyskoulutusmallissa on kuvattu hyviä ja suositeltavia käytäntöjä toimintaterapeuteille suunnattuihin täydennyskoulutuksiin liittyen. Mallin avulla halutaan edistää ja ylläpitää toimintaterapeuteille suunnattujen laadukkaiden täydennyskoulutusten tarjontaa, sekä helpottaa koulutusten laadun ja käytännön hyödyn arviointia.

TOIn täydennyskoulutusmalli luo suuntaviivat sille, millaisista elementeistä toimintaterapeuteille suunnattu, laadukas täydennyskoulutus koostuu. Nämä elementit on kuvattu täydennyskoulutusmallissa teemoittain. Kunkin teeman tarkemman kuvauksen löydät tiivistetysti teemaa kuvaavan kappaleen lopusta omasta laatikostaan. Mallin esittelyn lopusta löydät myös joitakin apukysymyksiä täydennyskoulutuksen arviointiin liittyen.

Tässä yhteydessä täydennyskoulutuksella viitataan sellaiseen perustutkintokoulutuksen jälkeiseen koulutukseen, jonka tarkoitus on ylläpitää, päivittää tai lisätä toimintaterapeuttien osaamista. Täydennyskoulutus ei tuota uutta tutkintoa. Mallin sisältämät suositukset koskevat ensisijaisesti sellaista ammatillista täydennyskoulutusta, joiden sisällöt kytkeytyvät suoraan terapian tai arvioinnin toteuttamiseen, mutta suosituksia voidaan soveltaa myös muuhun täydennyskoulutukseen.

Täydennyskoulutusmallin on tarkoitus auttaa täydennyskoulutusta tarjoavia tahoja tarjoamalla tietoa ja käytännön ohjeita toimintaterapeuteille suunnattujen täydennyskoulutusten järjestämiseksi. Mallin avulla on tarkoitus myös tarjota koulutuksia tarjoaville yrityksille ja yhdistyksille välineitä sanoittaa omien koulutustensa vahvuuksia toimintaterapia-alan näkökulmasta. Samalla malli toimii välineenä, jonka avulla toimintaterapeutit voivat arvioida tarjolla olevia täydennyskoulutuksia. Malli ohjaa jatkossa myös TOIn jäsenpalveluiden kehittämisessä.

Kokonaisuus on rakennettu ajantasaisiin suosituksiin ja dokumentteihin, tutkimustietoon sekä TOIn jäsenten tarpeisiin nojaten. Mallin rakentamisessa on hyödynnetty esimerkiksi koulutusaiheisten jäsenkyselyiden tuloksia, TOIn sisäistä asiantuntemusta sekä sidosryhmätyöskentelyä.

Hyviä käytäntöjä toimintaterapeuteille suunnatussa täydennyskoulutuksessa ovat:

- Näyttöön perustuva lähestymistapa
- Vaikuttavat opetusmenetelmät ja vuorovaikutteisuus
- Osaamisperusteisuus
- Läpinäkyvyys ja vertailtavuus
- Toimintaterapeuttien ammatti-identiteettiä ja alan kehittymistä vahvistavat käytännöt
- Osaavat kouluttajat
- Aiheen ajankohtaisuus
- Selkeä markkinointi
- Koulutustoiminnan seuranta ja kehittäminen

Näyttöön perustuva lähestymistapa

Terveystieteiden lain (1326/2010) 1 luvun 8 §:n mukaisesti terveydenhuollon toiminnan on perustuttava näyttöön ja hyviin hoito- ja toimintakäytäntöihin. Myös laki terveydenhuollon ammattihenkilöstä ammattihenkilöistä (559/1994) 3 luvun 15 § velvoittaa toimintaterapeuteja soveltamaan *yleisesti hyväksytyjä ja kokemusperäisiä perusteltuja menettelytapoja koulutuksensa mukaisesti, jota hänen on pyrittävä jatkuvasti täydentämään.*

Koulutukset ovat yksi keino edistää toimintaterapeuttien näyttöön perustuvaa osaamista. Edellä mainitut lait luovatkin perusteet myös toimintaterapeuteille suunnatulle täydennyskoulutukselle etenkin silloin, kun koulutus on kohdennettu terveydenhuollossa työskenteleville toimintaterapeuteille. Periaatetta on kuitenkin hyvä hyödyntää kaikissa toimintaterapeuteille suunnatuissa täydennyskoulutuksissa. Esimerkiksi toimintaterapeuttien maailmanliitto WFOT toteaa, että toimintaterapeuttien odotetaan pitävän yllä ajantasaisia tietoja ja taitoja parhaan käytettävissä olevan näytön hyödyntämiseksi käytännön työssä. Paras mahdollinen näyttö varmistaa sen, että voimme tuottaa laadukkaita ja yksilöllisesti suunniteltuja palveluita.

Erilaisten koulutuskokonaisuuksien tiedetään olevan tehokkaita jatkuvan ammatillisen kehittymisen kannalta. Koulutuksella on merkitystä myös siitä näkökulmasta, miten tieto erilaisista näyttöön perustuvista käytännöistä ja keinoista siirtyy terveydenhuollon ammattilaisille. Toimintaterapia-alan täydennyskoulutusten järjestäjillä onkin merkitystä sellaisen kulttuurin luomisessa, jossa näyttöön perustuva toiminta on odotusarvoista ja sen toteuttamiseen tuetaan. Tästä näkökulmasta näyttöön perustuva lähestymistapa sekä opastaminen näytön kriittiseen arviointiin ja hyödyntämiseen käytännössä, on ensiarvoisen tärkeää toimintaterapeuteille suunnatussa täydennyskoulutuksessa.

Kun puhutaan näyttöön perustuvasta käytännöstä, on syytä muistaa, että kaikista aiheista ei ole olemassa laajaa tutkimustietoa, vaikka kokemusperäisesti hyödyt olisivat nähtävissä ja tiedossa. Tällöin toimintaterapeuttien on hyödynnettävä muuta tietoa päätöksentekonsa tueksi. Tällaista tietoa voidaan saada useista lähteistä: vertaisarvioituja tutkimuksia pidetään yleensä luotettavimpana näytön lähteinä, mutta tutkimustiedon puuttuessa näytöllä voidaan tarkoittaa myös asiantuntijoiden yhteisymmärrystä johonkin asiaan liittyen. Lisäksi esimerkiksi asiakkaiden omien mieltymysten ja näkemysten huomioimisella on merkitystä toimintaterapeutin näyttöön perustuvassa päätöksenteossa todellisissa asiakastilanteissa. Toimintaterapeuteille suunnatuissa täydennyskoulutuksissa on kuitenkin tärkeää tuoda läpinäkyvästi esiin mahdollinen tutkimustiedon vähäisyys tai puuttuminen. Koulutuksessa opiskeltavia asioita tulee tarkastella useasta näkökulmasta, myös kriittisesti.

Näyttöön perustuva lähestymistapa:

- Koulutuksen aihe on valikoitu näyttöön perustuvan lähestymistavan periaatteita noudattaen
- Koulutuksessa opeteltavaa aihetta tarkastellaan parhaaseen saatavilla olevaan, ajantasaiseen näyttöön perustuen
- Koulutuksessa pyritään edistämään näyttöön perustuvaa kulttuuria tuomalla esiin näyttöön perustuvan toiminnan perusperiaatteita
- Mahdollinen tutkimustiedon vähäisyys tuodaan läpinäkyvästi esiin. Koulutuksessa opeteltavaa aihetta tarkastellaan useasta näkökulmasta, myös kriittisesti

Opetusmenetelmät ja vuorovaikutteisuus

Toimintaterapeuteille suunnatuissa täydennyskoulutuksissa hyödynnettyjen opetusmenetelmien tulee olla mahdollisimman monipuolisia ja vaikuttavia. Opetusmenetelmien monipuolisuus kannattaa suhteuttaa koulutuksen tavoitteisiin ja keston. Tapoja täydennyskoulutusten järjestämiseen on monenlaisia: täydennyskoulutuksia voidaan järjestää esimerkiksi luentoja sekä työpaja- ja pienryhmäyöskentelyä hyödyntämällä ja yhdistelemällä. Opetusmenetelmien on perustuttava parhaaseen mahdolliseen näyttöön.

Nykyteknologian myötä webinaarit ja erilaiset etävälitteiset koulutukset mahdollistavat koulutuksiin osallistumisen maantieteellisestä näkökulmasta entistä tasa-arvoisemmin, eikä matkustamiseen tarvitse välttämättä käyttää aikaa. Esimerkiksi työpaja voi joidenkin aihepiirien kohdalla olla yhtä tehokas internetin välityksellä, kuin kasvokkain järjestettynä. Etävälitteisten koulutusten etuna on, että esimerkiksi tallenteiden avulla on mahdollista palata uudestaan haluamiensa aiheiden ääreen. Henkilökohtaiseen vuorovaikutukseen ja esimerkiksi joustavan keskustelun ja kysymysten mahdollistamiseen on kuitenkin tärkeää kiinnittää erityistä huomiota etänä tapahtuvissa koulutuksissa.

Toimintaterapeuteille suunnatuissa täydennyskoulutuksissa vuorovaikutteisuus ja yhteistoiminnallisuus on erityisen tärkeää, sillä kollegiaalista tukea ei aina työpaikalla ole saatavilla. Monille koulutukset ovat tärkeitä verkostoitumistapaamisia ja toimintaterapeutit toivovatkin pääsevänsä vaihtamaan ajatuksia ja kokemuksia muun muassa asiakastyön sisältöihin sekä oman työn ja osaamisen sanoittamiseen moniammatillisessa työyhteisössä.

Toimintaterapeutit kaipaavat tietoa, jota he voivat soveltaa omassa työssään. Koulutuksen tuleekin antaa eväitä siihen, miten teoriatietoa voidaan yhdistää käytäntöön. Tätä voidaan tukea käytännön esimerkein, harjoituksin tai esimerkiksi pilkkomalla koulutuskokonaisuus osiin. Tällöin aiemmin opittua on mahdollista kokeilla käytännön työssä, ja kysyä sitten kysymyksiä samasta aiheesta koulutuksen myöhemmässä osiossa. On hyvä huomioida, että näyttöön perustuvien käytäntöjen juurruttaminen esimerkiksi terveydenhuoltoon on pitkä prosessi ja vaatii koulutuksen järjestämisen ja siihen osallistumisen lisäksi sekä resursseja että juurruttamisen johtamista.

Vaikuttavat opetusmenetelmät ja vuorovaikutteisuus:

- Opetusmenetelmät ovat mahdollisimman monipuolisia, vaikuttavia ja näyttöön perustuvia
- Opetusmenetelmissä suositaan vuorovaikutteisia menetelmiä ja yhdessä toimimista
- Koulutus mahdollistaa vuorovaikutuksen sekä kouluttajan, että muiden osallistujien kanssa
 - Osallistujilla on mahdollisuus esittää kysymyksiä koulutuksen aikana ja mielellään myös koulutuspäivien välissä tai niiden jälkeen
 - Osallistujilla on mahdollisuus käydä keskustella kollegoiden kanssa joko koulutuksen aikana, ja/ tai heille mahdollistetaan verkostoituminen, jotta he voivat halutessaan käydä keskustelua koulutuksen jälkeen

Osaamisperusteisuus

Pelkkä koulutukseen osallistuminen ei automaattisesti tuota lisää osaamista työelämään. Mikäli täydennyskoulutuksen avulla halutaan muuttaa ammattilaisten toimintaa, onkin laadittava suunnitelma siitä, miten tämä tapahtuu, ja seurattava tämän suunnitelman toteutumista. Osana tätä suunnitelmallisuutta koulutuksen järjestäjän tulee laatia koulutukselle yleiset osaamistavoitteet, jotka voivat koskea asenteita, tietoja tai taitoja.

Jotta on mahdollista arvioida osaamistavoitteisiin pääsemistä, tulee tavoitteiden saavuttamista myös mitata. Yksinkertaisimmillaan tavoitteiden saavuttamista voidaan arvioida kysymällä koulutukseen osallistuneilta heidän käsitystään siitä, miten he arvioivat koulutuksen onnistumista ja tavoitteisiin pääsyään. Tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi palautekyselyn yhteydessä.

Osaamisperusteisuus:

- Koulutukselle on laadittu osaamistavoitteet, joissa kuvataan mitä osallistuja osaa koulutuksen jälkeen
- Osaamistavoitteet koskevat tietoja, taitoja tai asenteita
- Oppimista/tavoitteiden saavuttamista arvioidaan vähintään osallistujan itsearvioinnilla (esim. palautelomake)

Läpinäkyvyys ja vertailtavuus

Opintojen vertailtavuuden ja läpinäkyvyyden näkökulmasta sekä opintojen sisällöt että opintojen kesto ja laajuus on tärkeää kuvata mahdollisimman tarkasti. Koulutuksista tulee saada osallistumistodistus, johon on kirjattu mahdollisimman tarkasti koulutuksen kesto ja/tai laajuus, sekä koulutuksen sisällöt ja osaamistavoitteet.

Etenkin laajempien koulutusten kohdalla opintojen opintopisteytys helpottaa opintojen laajuuden vertailua. Eurooppalainen opintopiste-järjestelmä (ECTS) on väline, jonka avulla on haluttu helpottaa erilaisten opintokokonaisuuksien suunnittelua ja läpinäkyvyyttä sekä korkeakouluopiskelijoiden liikkuvuutta. Opintopisteytystä on mahdollista käyttää myös jatkuvan oppimisen kontekstissa täydennyskoulutusten kohdalla. Tällöin siihen sovelletaan samoja periaatteita, kuin tutkintoperusteisessa koulutuksessa. Opintopisteellä on tarkoitus kuvata työmäärää, joka tarvitaan asetettujen osaamistavoitteiden saavuttamiseksi. Suomalaiset opintopisteet perustuvat ECTS-järjestelmään ja opintopisteen lasketaan tavanomaisesti koostuvan 27 tunnista opiskelijan työtä.

Täydennyskoulutuskokonaisuuden opintopisteytyksessä kannattaa huomioida, että pisteitä laskettaessa osallistujan työskentelyksi lasketaan myös esimerkiksi materiaaleihin perehtymiseen tai mahdollisiin muihin oppimistehtäviin käytetty aika. Käytännössä yhden opintopisteen koulutus voi siis sisältää esimerkiksi kaksi 8 tunnin koulutuspäivää sekä jonkin tehtävän (esimerkiksi ennako- ja/tai välitehtävä), johon käytetään aikaa 11 tuntia.

Eryisesti toimintaterapiayrittäjien näkökulmasta on hyvä huomioida, että omissa tarjouskilpailuissaan Kela määrittelee miten terapeutin käymä täydennyskoulutus vaikuttaa tämän laatupisteytykseen. Vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen suomenkielisten terapiapalvelujen tarjouskilpailussa vuonna 2022 Kela määritteli kokopäiväiseksi koulutukseksi vähintään 4 tunnin kestoisen koulutuksen. Vastaavan pituisen

koulutuksen opintopistemääräksi lasketaan 0,3 opintopistettä. Tunteina ilmoitetut koulutukset voi Kelan ohjeistuksen mukaan laskea yhteen ja muuntaa tämän jälkeen opintopisteiksi.

Läpinäkyvyys ja vertailtavuus:

- Koulutuksen laajuus on ilmoitettu selkeästi tunteina tai opintopisteinä
- Laajuuden yhteydessä kuvataan mistä osallistujan koulutukseen käyttämät työtunnit koostuvat
- Koulutuksen sisällöt on kuvattu selkeästi
- Koulutuksesta annetaan osallistumistodistus, johon on kirjattu koulutuksen kesto/laajuus sekä koulutuksen sisällöt ja osaamistavoitteet

Toimintaterapeuttien ammatti-identiteettiä ja alan kehittymistä vahvistavat käytännöt

Toimintaterapeuteille suunnatut ammatilliset täydennyskoulutukset suositellaan rakennettaviksi ammattispesifeiksi. Tämä on tärkeää toimintaterapeuttien ammatti-identiteetin muodostumisen ja ylläpitämisen, sekä alan kehittymisen näkökulmasta. Tarve tällaiselle täydennyskoulutukselle on noussut selvästi esiin myös toimintaterapeuteilta itseltään TOIn jäsenkyselyissä. Ammattispesifinä koulutuksena pidetään tässä tapauksessa koulutusta, jonka sisällöt pohjaavat pääosin toimintaterapia-alan tietoperustaan ja joka on suunnattu ensisijaisesti toimintaterapeuteille.

Toimintaterapeuteille suunnatuissa koulutuksissa on tärkeää käyttää alan terminologiaa, sillä myös toimintaterapeuttien ammattikielen käyttämisellä on merkitystä ammatti-identiteetin kannalta. Toimintaterapeutiksi kasvaminen edellyttää lisäksi opastusta muun muassa toimintakeskeiseen lähestymistapaan. Yhteinen tietoperusta auttaa toimintaterapeutteja tunnistamaan oman roolinsa ja ainutlaatuisen osaamisensa työyhteisössä.

Monialaisissa täydennyskoulutuksissa toimintaterapeuteilla tulee olla mahdollisuus peilata ja soveltaa oppimaansa omaan ammattialaansa. Tätä voidaan edistää esimerkiksi rakentamalla opintosisältöihin mahdollisuuksia yhteiseen keskusteluun ja ajatusten jakamiseen toisten toimintaterapeuttien kanssa, sekä mahdollistamalla mahdollisten oppimistehtävien suuntaamisen toimintaterapia-alaan ja omiin työtehtäviin. Monialainen koulutus voi olla toimintaterapeuteille hyödyllistä esimerkiksi eri ammattiryhmien kesken käytävän vuoropuhelun näkökulmasta ja niihin osallistuminen voi edesauttaa niin oman, kuin toistenkin ammattiryhmien osaamisen tunnistamista. Monialaisilla koulutuksilla on merkitystä myös riittävän laaja-alaisen koulutussisältöjen varmistamiseksi aihealueilla, joiden parissa työskentelee vain vähän toimintaterapeutteja.

Täydennyskoulutusten sisällöissä tulee huomioida teorian tiedon yhdistäminen käytäntöön. Toimintaterapeuttiliiton jäsenkyselyissä Toimintaterapeuttiliiton jäsenet ovat tuoneet esiin tarvetta sekä käytännönläheisille koulutuksille että teoreettisen osaamisen lisäämiselle ja vahvistamiselle. Toimintaterapia-alan teorian tiedon yhdistämisellä käytäntöön on merkitystä myös toimintaterapeuttien ammatti-identiteetin muodostumisen ja ylläpitämisen kanssa.

Toimintaterapeuttien ammatti-identiteettiä ja alan kehittymistä vahvistavat käytännöt:

- Koulutuksen sisällöt pohjautuvat pääosin toimintaterapia-alan tietoperustaan
- Koulutus on suunnattu ensisijaisesti toimintaterapeuteille
- Koulutuksessa käytetään toimintaterapian terminologiaa
- Arviointi- ja/tai terapiaosaamista edistävässä koulutuksessa lähestymistapa on toimintakeskeinen
- Teoriatietoa yhdistetään käytäntöön

Osaavat kouluttajat

Koulutuksissa on tarkoituksenmukaista hyödyntää sekä aihepiirin teoria- ja tutkimustaustan hallitsevia kouluttajia (esim. tutkijoita tai muutoin tutkimustietoon perehtyneitä henkilöitä), että käytännön asiakastyötä tekeviä toimintaterapeutteja.

On tärkeää, että joku kouluttajista on perehtynyt siihen, minkälaista parasta mahdollista tietoa aiheesta on saatavilla (näyttöön perustuvuus) ja joku siihen, miten tietoa voidaan käytännössä hyödyntää (käytännönläheisyys). Sama henkilö voi tuoda esiin myös molempia näkökulmia, mikäli hänen osaamisensa tähän riittää. Tarvittaessa lisäosaamista voi pyrkiä hankkimaan esimerkiksi kansainvälisiä luennoitsijoita hyödyntäen. Toimintaterapeuteille suunnatussa ammattispesifissä täydennyskoulutuksessa vähintään jollakin kouluttajista tulee olla itsellään toimintaterapeutin tutkinto sekä kokemusta toimintaterapeutin työstä.

Osaavat kouluttajat:

- Joku kouluttajista hallitsee teoria- ja tutkimustiedon koulutuksen aiheeseen liittyen
- Joku kouluttajista hallitsee aiheen käytännön tasolla
- Jollakin kouluttajista on toimintaterapeutin tutkinto sekä kokemusta toimintaterapeutin työstä

Aiheen ajankohtaisuus

Jotta koulutuksesta hyötyy mahdollisimman moni, tulee toimintaterapeuteille suunnatun täydennyskoulutuksen aiheen olla toimintaterapeuttien näkökulmasta ajankohtainen ja kiinnostava, sekä vastata työelämän tarpeisiin. Laadukkaat, ajankohtaisiin aiheisiin pureutuvat täydennyskoulutukset luovat pohjaa sille, että toimintaterapeuteilla on valmiuksia kohdata työelämän muuttuvia haasteita.

Tällä hetkellä toimintaterapeutit kaipaavat täydennyskoulutusta esimerkiksi erilaisiin terapia- ja arviointimenetelmiin, sekä tietyn asiakasryhmän kanssa työskentelyyn liittyen. Toimintaterapeuttiliiton

jäsenten tarpeisiin perustuen ajankohtaisia aihepiirejä vuonna 2023 ovat esimerkiksi lasten toimintaterapiaan, perheiden kanssa työskentelyyn, kipuun, työkyvyn arviointiin ja tukemiseen sekä ikääntyneiden toimintaterapiaan nivoutuvat teemat. Tulevaisuudessa tarvitaan lisää osaamista myös etenkin ennaltaehkäisevissä palveluissa ja etäkuntoutuksen parissa työskentelyyn liittyen.

Aiheen ajankohtaisuus ja tarpeellisuus:

- Aihe on toimintaterapeuttien näkökulmasta ajankohtainen ja kiinnostava
- Aihe vastaa todellisiin työelämän tarpeisiin

Selkeä markkinointi

Täydennyskoulutuksen markkinoinnin yhteydessä tulee ilmaista selkeästi, kenelle koulutus on suunnattu ja mihin tarpeeseen täydennyskoulutus vastaa. Koulutusilmoituksessa tulee kuvata myös osaamistavoitteet selkeästi ja kertoa, vaatiiko koulutukseen osallistuminen jonkinlaista ennakkosaamista tai -tietoa.

Täydennyskoulutukseen osallistumista harkitsevan toimintaterapeutin tulee pystyä arvioimaan täydennyskoulutusta koskevan markkinointimateriaalin perusteella ovatko koulutuksen sisällöt näyttöön perustuvia ja miten näyttöön perustuvuus tässä yhteydessä käsitetään. Materiaalissa tulee ilmaista selkeästi, pohjautuuko koulutus toimintaterapia-alan tietoperustaan ja onko koulutus suunnattu nimenomaan toimintaterapeuteille, vai myös muille ammattiryhmille.

Koulutusta koskevassa ilmoituksessa tulee kuvata selkeästi koulutuksen kesto tunteina tai laajuus opintopisteinä. Kouluttajien osaaminen ja asiantuntijuus tulee tuoda selkeästi esiin jo koulutusilmoituksessa. Etenkin se, mitä toimintaterapia-alan osaamista kouluttajilla on ja mikä on kouluttajien osaaminen suhteessa koulutuksen aihepiiriin, on kuvattava mahdollisimman selkeästi. Kouluttajan on hyvä ilmoittaa viimeistään koulutuksen yhteydessä sellaiset sidonnaisuudet, jotka saattavat oleellisesti vaikuttaa hänen ajatteluunsa opetettavaan aiheeseen liittyen. Tällaisia ovat esimerkiksi yhteydet sellaista tuotetta myyvään yritykseen, jota koulutuksessa esitellään.

Selkeä markkinointi:

- Markkinoinnissa ilmaistaan selkeästi, kenelle koulutus on suunnattu ja mihin tarpeeseen se vastaa
- Markkinoinnissa kuvataan osaamistavoitteet
- Markkinoinnissa kuvataan koulutuksen sisältöjen näyttöön perustuvuus
- Markkinoinnissa ilmaistaan, miltä osin koulutus pohjautuu toimintaterapia-alan tietoperustaan
- Markkinoinnissa kerrotaan, onko koulutus suunnattu nimenomaan toimintaterapeuteille vai myös muille ammattiryhmille
- Markkinoinnissa kuvataan kouluttajien osaaminen suhteessa koulutuksen aiheeseen ja toimintaterapiaan
- Markkinoinnissa kuvataan koulutuksen kesto tunteina tai laajuus opintopisteinä
- Viimeistään koulutuksen yhteydessä mainitaan kouluttajien mahdolliset oleelliset sidonnaisuudet suhteessa koulutuksen aiheeseen

Koulutustoiminnan seuranta ja kehittäminen

Toimintaterapeuteille suunnattua koulutusta järjestävän tahon tulee seurata ja kehittää omaa toimintaansa. Osallistujilta tulee kerätä palautetta koulutuksesta ja koulutustoimintaa kehittää sekä saatuun palautteeseen että tuoreimpaan näyttöön perustuen. Koulutustoiminnan kehittämisessä huomioidaan jatkuva toimintaympäristön ja työelämän vaatimusten muutos.

Koulutustoiminnan seuranta ja kehittäminen:

- Koulutuksesta kerätään palautetta osallistujilta
- Koulutusta kehitetään sekä saatuun palautteeseen että tuoreimpaan näyttöön perustuen
- Koulutuksen kehittämisessä huomioidaan toimintaympäristön muuttuminen

Apukysymyksiä täydennyskoulutuksen arviointiin

- Onko koulutuksen aihe näyttöön perustuva?
- Onko koulutuksen aihe ajankohtainen ja vastaako se työelämän tarpeisiin?
- Millaisia opetusmenetelmiä koulutuksessa hyödynnetään?
- Mitä osallistujan on tarkoitus oppia koulutuksen aikana tai osata koulutuksen jälkeen?
- Miten osaamista mitataan?
- Kuinka laaja koulutus on ja mitä koulutukseen sisältyy?
- Kenelle koulutus on suunnattu ja mihin tarpeeseen se vastaa?
- Perustuuko koulutus toimintaterapia-alan tietoperustaan?
- Millaista osaamista kouluttajilla on suhteessa toimintaterapiaan ja opetettavaan aiheeseen?
- Onko koulutusilmoitus selkeä ja ymmärrettävä?

Lähteet ja lisätiedot

Barry M, Kuijer-Siebelink W, Nieuwenhuis L, & Scherpbier-de Haan N (2017). Communities of practice: A means to support occupational therapists' continuing professional development. A literature review. *Australian Occupational Therapy Journal*, 64(2), 185-193.

European Commission, Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture (2015). ECTS users' guide 2015, Publications Office. <https://data.europa.eu/doi/10.2766/87192>

Hallia A, Jeglinsky-Kankainen I, Kippola-Pääkkönen A, Kuitunen S, Kääriäinen M, Lähteenmäki ML, Mikkelsen, M, Paasu-Hynynen S, Piirainen K, Suvikas A, Tolonen T, Vuoskoski P. 2021. Kuntoutuksen koulutuksen ja tutkimuksen kehittämisfoorumi. Kuntoutuksen koulutuksen tilannekuva 12/2021. Opetus- ja kulttuuriministeriö Sosiaali- ja terveysministeriö.

Helsingin yliopisto (2023). Opiskelijan työmäärän mitoitus ja opintopisteet. Opetustyön ohjeet. <https://teaching.helsinki.fi/ohjeet/artikkeli/opiskelijan-tyomaaran-mitoitus-ja-opintopisteet>

HOTUS (Hoitotyön tutkimussäätiö) (n.d.). Näyttöön perustuva toiminta. <https://www.hotus.fi/nayttoon-perustuva-toiminta/>

Jordan Z, Lockwood C, Aromataris E, & Munn Z. (2019). The updated JBI model for evidence-based healthcare. The Joanna Briggs Institute. *Int J Evidence Based Healthc*, 17, 58-71

Kela (2022). Vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen suomenkielisten terapiapalvelujen tarjouskilpailut. Tarjouspyyntöä täsmentävä tiedote lisä- ja täydennyskoulutusten ilmoittamisesta. <https://www.kela.fi/documents/20124/410391/Tiedote-04032022.pdf/e74b2232-70da-c379-3351-d09c9b0235b4?t=1666765174009>

Kim S, Bayer I, Gewurtz R, Larivière N & Letts L (2022). Comparing Web-Based and In-Person Educational Workshops for Canadian Occupational Therapists and Understanding Their Learning Experiences: Mixed Methods Study. *JMIR Medical Education*, 8(1), e31634–e31634.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021). <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210612>

Laki terveydenhuollon ammattihenkilöstä (559/1994). <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19940559>

Oikarainen A, Heinonen AT, Keinänen AL, Talus E, Kyngäs H (2018.). Näyttöön perustuvan hoitotyön osaamisen edistäminen koulutuksen avulla. Näyttövinkki 5/2018. HOTUS Hoitotyön tutkimussäätiö. <https://www.hotus.fi/wp-content/uploads/2019/03/nayttovinkki-2018-5.pdf>

OKM (n.d.) Jatkuva oppiminen. <https://okm.fi/jatkuva-oppiminen>

OPH (n.d.). Tutkintojen viitekehykset. <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/tutkintojen-viitekehykset>

Patelarou AE, Kyriakoulis KG, Stamou AA, Laliotis A, Sifaki-Pistolla D, Matalliotakis M, Prokopakis E, Patelarou E (2017). Approaches to teach evidence-based practice among health professionals: an overview of the existing evidence. *Advances in Medical Education and Practice*. 8: 455–464.

STM (2004). Terveydenhuollon täydennyskoulutussuositus. Sosiaali- ja terveysministeriön oppaita. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/74124/Opp200403.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

STM (2020). Kuntoutuksen uudistaminen: Kuntoutuksen uudistamisen toimintasuunnitelma vuosille 2020-2022. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2020:39. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162622>

Terveystieteiden tutkimuskeskus (2010). <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101326#L1P8>

Toimintaterapeuttiliitto (2022). TOI jäsenkysely jatko- ja täydennyskoulutuksesta. (Sisäinen materiaali)

Toimintaterapeuttiliitto (2023). Kysely vuosien 2023-2024 täydennyskoulutustarpeista. (Sisäinen materiaali)

Walder K, Bissett M, Molineux M & Whiteford G. (2022). Understanding professional identity in occupational therapy: A scoping review. *Scandinavian Journal of Occupational Therapy*, 29(3), 175-197.

WFOT (World Federation of Occupational Therapy) (2021). Guiding principles for the use of evidence in occupational therapy.

WFOT (World Federation of Occupational Therapy). Guiding principles for competency in occupational therapy (2022).